

Kaip atnaujinti pasakų veikėjus šiuolaikinei auditorijai?

Problema:

Klasikinės lietuvių pasakos yra neįkainojamas kultūros paveldas, tačiau jų veikėjų aprašymai ir vizualizacijos kartais atrodo pasenę ir nepatrauklūs šiuolaikiniams vaikams. Leidėjai, animacijos studijos ir kūrėjai susiduria su iššūkiu: kaip išsaugoti originalią veikėjo esmę ir jo moralinę žinutę, bet suteikti jam šiuolaikišką, patrauklų ir logiškai pagrįstą įvaizdį? Jei veikėjai nebus atnaujinti, jie gali prarasti savo aktualumą. Kaip, remiantis lietuvių pasakų tradicija, sukurti naują, šiuolaikišką, bet autentišką pasirinkto pasakų veikėjo aprašymą ir vizualinį dizainą per 45 minutes?

Projekto užduotis mokiniams:

- ☹️😊😊 1. **Pasirinkite pasakų veikėją ir jo esmę.** Išsirinkite vieną gerai žinomą lietuvių pasakos veikėją (pvz., Eglė, Žaltys, Laumė, Nykštukas). Per 5 minutes užsirašykite 3-4 pagrindines savybes, kurios apibūdina šį veikėją originalioje pasakoje. Pavyzdžiui, jei pasirinkote Laumę, savybės gali būti: vandens ryšys, ilgos sruogos, kerai.
- ☹️😊😊 2. **Sukurkite šiuolaikinį aprašymą.** Remdamiesi originaliomis savybėmis, parašykite trumpą (apie 5-7 sakinius) naujo, atnaujinto veikėjo aprašymą. Pagalvokite: Kokia jo profesija būtų šiandien? Kokie jo šiuolaikiniai pomėgiai? Naudokite vaizdingus būdvardžius ir palyginimus, kad aprašymas būtų įtikinamas ir gyvas (Lietuvių kalba ir literatūra: 28.3. Rašymas ir teksto kūrimas).
- ☹️😊😊 3. **Nupieškite kostiumo eskizą.** Per 15 minučių nupieškite savo atnaujinto veikėjo kostiumo eskizą. Atkreipkite dėmesį į spalvas ir formas, kurios atspindėtų jo naujas savybes. Pavyzdžiui, jei Laumė tapo IT specialiste, jos apranga gali turėti mėlynos ir žalios spalvos

akcentų, simbolizuojančių vandenį ir gamtą, bet būti modernaus kirpimo (Dailė: 25.1. Grafinės, spalvinės, erdvinės raiškos pažinimas).

☹ ☺ ☹ 4. **Pristatykite savo dizainą.** Pasiruoškite per 1 minutę pristatyti klasės draugams savo atnaujintą veikėją. Perskaitykite aprašymą ir parodykite eskizą, paaiškindami, kodėl pasirinkote būtent tokias spalvas ir detales. Argumentuokite, kodėl šis atnaujinimas padėtų veikėjui tapti populiareniu (Lietuvių kalba ir literatūra: 28.1. Kalbėjimas, klausymas ir sąveika).

Įsivertinimo laukeliai kviečia pagalvoti kaip buvo atliktos užduotys: nesėkmingai, sėkmingai ar labai sėkmingai?

Mokiniai žymi labiausiai užduoties įgyvendinimą atitinkančio laukelio vidurį, pvz.: ☹ ☺ ☹

Mokytojai vėliau gali apvesti jų manymu tinkamiausią laukelį, pvz.: ☹ ☺ ☹

Mokomos temos:

- **Lietuvių kalba ir literatūra.** Pasakų veikėjų analizė ir šiuolaikinis aprašymas: Gebėjimas analizuoti pasakų veikėjų savybes, motyvaciją ir vaidmenį siužete. Mokymasis kurti išsamų ir įtikinamą veikėjo aprašymą, naudojant vaizdingą kalbą ir pritaikant jį šiuolaikiniam kontekstui.
- **Dailė.** Veikėjo vizualizacija ir kostiumo dizainas: Pagrindinių vizualinės raiškos priemonių (spalva, forma, linija) naudojimas kuriant pasakų veikėjo išvaizdą. Kostiumo, atspindinčio veikėjo charakterį ir naują kontekstą, eskizavimas.

Klausimai viktorinai:

Lietuvių kalba ir literatūra

1. Kas yra pagrindinis pasakos bruožas?

- A. Istoriniai faktai
- B. Moksliniai paaiškinimai
- C. Tikroviški įvykiai
- D. Išgalvoti įvykiai

Pasakos išsiskiria iš kitų žanrų tuo, kad jose vyksta išgalvoti, dažnai stebuklingi įvykiai, kurių realybėje nebūna.

2. Kokia dažniausia pasakų moralinė pamoka?

- A. Atsitiktinumas
- B. Neutralumas
- C. Blogio triumfas
- D. Gėrio pergalė

Daugelyje pasakų gėris nugalė blogį, pabrėždama teisingumo ir vilties svarbą.

3. Kas būdinga pasakų veikėjų aprašymams?

- A. Realistiškumas
- B. Detalumas
- C. Neutralumas
- D. Hiperbolizavimas

Pasakų veikėjai dažnai aprašomi perdėtai, pabrėžiant tam tikras savybes, kad būtų sukurtas įspūdingesnis įvaizdis.

4. Ką reiškia žodis 'šiuolaikinis'?

- A. Būsimas
- B. Šių dienų
- C. Senovinis
- D. Viduramžių

Šiuolaikinis reiškia tai, kas yra aktualu dabartiniam laikui, kas atitinka šiandienos tendencijas ir realijas.

5. Kaip vadinasi meninė priemonė, kai lyginami du skirtingi dalykai?

- A. Metafora
- B. Personifikacija
- C. Alegorija
- D. Palyginimas

Palyginimas yra meninė priemonė, kai du skirtingi dalykai yra lyginami, naudojant žodžius 'kaip', 'lyg' ar panašiai.

6. Ką reiškia 'vaizdingas būdvardis'?

- A. Spalvingas aprašymas
- B. Trumpas aprašymas
- C. Nerealus aprašymas
- D. Nuobodus aprašymas

Vaizdingas būdvardis yra toks, kuris padeda skaitytojui įsivaizduoti aprašomą objektą ar veikėją ryškiai ir detaliai.

7. Kokia yra sinonimas žodžiui 'esmė'?

- A. Dekoracija
- B. Pagrindas
- C. Priedas
- D. Detalė

Esmė reiškia pagrindinę, svarbiausią dalyko dalį, jo pagrindą.

8. Ką reiškia 'argumentuoti'?

- A. Įrodyti teiginį
- B. Atsisakyti nuomonės
- C. Ignoruoti faktus
- D. Meluoti

Argumentuoti reiškia pateikti įrodymus ir paaiškinimus, siekiant įtikinti kitus savo nuomonės teisingumu.

9. Kas yra 'moralinė žinutė' pasakoje?

- A. Vietos aprašymas
- B. Pamokanti idėja
- C. Veikėjo vardas
- D. Pasakos pradžia

Moralinė žinutė yra pamokanti idėja, kurią pasaka siekia perteikti skaitytojui, dažnai apie gėrį, blogį, teisingumą.

10. Ką reiškia 'autentiškas'?

- A. Sudėtingas, painus
- B. Tikras, originalus

C. Paprastas, kasdienis

D. Netikras, padirbtas

Autentiškas reiškia tikrą, originalų, atitinkantį tikrąjį dalyką, nepadirbtą.

Dailė

1. Kas yra eskizas?

A. Fotografija

B. Baigtas paveikslas

C. Greitas piešinys

D. Skulptūra

Eskizas yra greitas, preliminarus piešinys, skirtas užfiksuoti pagrindines idėjas ir kompoziciją.

2. Ką reiškia 'vizualizacija'?

A. Teksto rašymas

B. Vaizdo kūrimas

C. Skaičiavimas

D. Garso įrašymas

Vizualizacija yra procesas, kai kuriamos vaizdinės reprezentacijos, pavyzdžiui, piešiniai, iliustracijos ar modeliai.

3. Kas yra kostiumo dizainas?

A. Maisto gaminimas

B. Pastatų projektavimas

C. Drabužių kūrimas

D. Baldų gamyba

Kostiumo dizainas yra procesas, kai kuriami drabužiai, skirti teatrui, kinui ar kitiems pasirodymams, atsižvelgiant į veikėjo charakterį ir aplinką.

4. Ką simbolizuoja mėlyna spalva?

A. Žemę, stabilumą

B. Saulę, energiją

C. Ugnį, aistrą

D. Vandenį, ramybę

Mėlyna spalva dažnai simbolizuoja vandenį, ramybę, stabilumą ir intelektą.

5. Ką simbolizuoja žalios spalvos?

A. Džiaugsmą, šventę

B. Pavojų, įspėjimą

C. Liūdesį, gedulą

D. Gamtą, augimą

Žalia spalva dažnai simbolizuoja gamtą, augimą, harmoniją ir atsinaujinimą.

6. Kas yra spalvų akcentas?

A. Bepalvis elementas

B. Fono spalva

C. Ryški detalė**D. Pagrindinė spalva**

Spalvų akcentas yra ryški, išsiskirianti detalė, naudojama atkreipti dėmesį į tam tikrą vietą ar elementą.

7. Ką reiškia 'modernus kirpimas'?

- A. Religinis stilius
- B. Tradicinis stilius
- C. Šiuolaikinis stilius
- D. Senovinis stilius

Modernus kirpimas reiškia šiuolaikinį, madingą drabužių ar plaukų stilių, atitinkantį dabartines tendencijas.

8. Kas yra grafinė raiška?

- A. Šokio judesiai
- B. Muzikos kūrimas
- C. Piešimo būdas
- D. Teksto rašymas

Grafinė raiška yra būdas perteikti idėjas ir emocijas per piešimą, linijas, formas ir spalvas.

9. Kas yra erdvinė raiška?

- A. Abstraktus vaizdas
- B. Plokščias vaizdas
- C. Trimatis vaizdas
- D. Vienspalvis vaizdas

Erdvinė raiška yra būdas sukurti trimatį vaizdą, suteikiantį gylį ir apimties pojūtį.

10. Ką reiškia 'atspindėti savybes'?

- A. Ignoruoti bruožus
- B. Parodyti bruožus
- C. Sumaišyti bruožus
- D. Paslėpti bruožus

Atspindėti savybes reiškia parodyti, atvaizduoti tam tikrus bruožus ar charakteristikas per vizualinius elementus.